

Lirik nəfəsli, şair qəlbli insan...

Cahangir Cahangirovun doğum günüdür

Yeganə BAYRAMOVA

Onun yaradıcılığında ötən əsr musiqimizin simasını bir çox cəhətdən müəyyənləşdirmək üçün kifayət qədər zəngin material var. Bəstəkarın qələmə aldığı operalar, süitlər, üverturalar, poemalar, konsertlər, fuqalar, prelüdlər, pyeslər, kantatalar, oratoriyalar, odalar, marşlar, mahnılar, rəqslər, kinofilmlərə yazdığı musiqilər buna parlaq sübutdur. Söhbət görkəmli bəstəkar, Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin təşəkkülü və inkişafında misilsiz xidmətləri olmuş Cahangir Cahangirovndan gedir.

Bu gün mərhum bəstəkarın anadan olmasından 104 il ötür. O, 1921-ci il iyunun 20-də Balaxanıda anadan olub. C.Cahangirov mahnı, kantata, instrumental pyes, opera kimi müxtəlif janrlarda eyni çoxşüa ilə, ilham və həvəslə yazıb yaradıb. Sənətkarın musiqisi öz rəngarəngliyi, parlaqlığı və emosionallığı ilə qəlbləri fəth edib. Cahangir Cahangirovun yaradıcılığı təkcə respublikamızda deyil, onun hüdudlarından çox-çox uzaqlarda da maraq doğurub, bəyənilib və zamanında dövlət tərəfindən layiqincə qiymətləndirilib.

Görkəmli bəstəkarın yaradıcı-

lıq yolu Azərbaycan musiqisinin böyük bir tarixi mərhələsinə əhatə edir. Milli musiqi yaradıcılığının bir çox janrının inkişafında onun xidmətləri əvəzedilməzdir. Milli xor mədəniyyətimizin təşəkkülündə dahi Üzeyir Hacıbəyovdan sonra Cahangir Cahangirovun adı çəkilir. Ü.Hacıbəyovla şəxsən tanış olan Cahangir Cahangirov dahi bəstəkarla bağlı xatirələrini "Unudulmaz xatirələr" və "Üzeyir Hacıbəyov haqqında xatirələrim" məqalələrində qələmə almışdı. Məqalələrdən aydın olur ki, dahi Üzeyir böylə gənc Cahangirin ilk tanışlığı 1937-ci il ilə təsadüf edir. Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının nəzdində xor kollektivi təşkil etmək üçün filarmoniyaya gələn Üzeyir bəy tələbələrini dinləyir. Həmin vaxt teatr texnikumunda təhsil alan gənc Cahangir komissiyanın sədri Üzeyir Hacıbəyov tərəfindən bəyənilir və o, xor kollektivinə qəbul edilir. Bir müddət xorda oxuyan Cahangir xatirələrinin birində yazıb:

"Bir gün məşqdən sonra Üzeyir bəy məni yanına çağırdı və dedi: "Cahangir, yoldaşlarından bir neçəsi mənə deyiblər ki, sən bəzən musiqi parçaları, mahnılar qoşursan. Bir əyləş, çal görüm. Eşitmək istəyirəm." Özünü itirən, əlləri əsməyə başlayan Ca-

hangirin həyəcanını sakitləşdirən Üzeyir bəy onun çaldığı əsərlərə qulaq asaraq onları bəyənir və ona Qara Qarayevə müraciət etməyi məsləhət görür. "Beləliklə, mənim bəstəkarlıq sənətinə ilk dəfə qədəm qoymağım məhz Ü.Hacıbəyovun adı ilə bağlıdır".

Ümumiyyətlə, Cahangir Cahangirov Üzeyir bəyin atalıq qayğısını hər zaman hiss etdiyini vurğulayırdı. Hətta xatirələrinin birində qeyd edir ki, müharibə illərində yaradıcı ziyalılara geyim, pal-paltar, ayaqqabı verirdilər. 1944-cü ildə Bəstəkarlar İttifaqına yenidən qəbul olunmuş gənc Cahangirə bir şey düşmədiyini bilən Üzeyir bəy öz adına yazılmış əşyanı ayaqqabı ilə əvəz edib Cahangirə verilməsini tapşırırdı. "Amma geyməyə ürəyim gəlmirdi. O, Üzeyir bəyin əvəzsiz yadigarı kimiydi. İllər keçib, ancaq mən unudulmaz müəllimin hədiyyəsini - bir cüt ayaqqabını heç cür yaddan çıxarmıram".

C.Cahangirovun yaradıcılığı çoxşaxəlidir. O, "Azad" və "Xanəndənin taleyi" operalarının, "Füzuli", "Nəsimi", "Aşıq Alı" kantatalarının, Sabir, Hüseyn Cavidə həsr olunmuş oratoriyaların, xalq mahnılarının xor üçün işləmələrinin, orijinal xor əsərlərinin, mahnıların, simfonik əsərlərin, kinofilmlərə və teatr tamaşalarına musiqilərin müəllifidir. Bəstəkarın ölməz şair Füzuliyə həsr etdiyi "Füzuli" kantatası xüsusən böyük şöhrət qazanıb. Müəllif Şərqi misilsiz şairinin parlaq obrazını təsirli musiqi dili ilə əks etdirə bilmişdi.

C.Cahangirovun yaradıcılığının bir şaxəsini də onun gözəl lirik mahnıları təşkil edir. Bəstəkar müxtəlif irihəcmli əsərlərə müraciət etməklə yanaşı, mahnı janrına da daim üstünlük verib və gözəl nəğmələr bəstələyib.

Cahangir Cahangirov ictimai musiqi xadimi kimi geniş fəaliyyət göstərirdi. O, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının, onun İdarə Heyətinin üzvü, habelə "Xor musiqisi" bölməsinin rəhbəri olub. O, həmçinin müxtəlif illərdə Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının Mahnı və Rəqs ansamblının bədii rəhbəri, Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radiosu xorunun bədii rəhbəri, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının bədii rəhbəri kimi məsuliyyətli vəzifələrdə çalışıb. Gözəl bəstəkar, lirik nəfəsli, şair qəlbli insan olan C.Cahangirovun musiqisi daim qəlbləri fəth edəcək!...